

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра судочинства

ВІДНОВНЕ ПРАВОСУДДЯ

Освітня програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 4 від 06 грудня 2023 р.

м. Івано-Франківськ - 2023

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Відновне правосуддя
Викладач (-і)	Микитин Юрій Іванович, доц., к.ю.н., професор кафедри політики у сфері боротьби зі злочинністю та кримінального
Контактний телефон викладача	права, Заслужений юрист України Микитин Юрій Іванович (0342)59-61-34
E-mail викладача	Микитин Юрій Іванович mykytyn.yurii@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	<p>Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://ksud.pnu.edu.ua/графік-самостійної-роботи-зі-студент/</p> <p>Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження планів та змісту курсових робіт, індивідуальних науково-дослідних завдань.</p>
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є знання про способи, форми реалізації медіації у кримінальному процесі..</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких <u>змістових модулів</u>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теоретичні основи відновного правосуддя та його форм. 2. Міжнародні стандарти, європейський досвід та перспективи запровадження і застосування відновного правосуддя в Україні. <p>Викладання курсу «Відновне правосуддя» забезпечує виховання майбутніх юристів, які добре розуміють суть відновного правосуддя та його форм і здатних забезпечити дотримання, захист прав, свобод та інтересів громадян. Вивчення відновного правосуддя забезпечує професійну підготовку кваліфікованих фахівців для роботи медіатора, адвоката, прокурора, судді.</p> <p>Для глибокого вивчення курсу студентам необхідно ознайомитися з чинним законодавством, що містять основи відновного правосуддя, міжнародними актами та договорами України в цій сфері, практикою застосування норм кримінально-процесуального законодавства, а також рекомендованою навчальною і науковою літературою.</p> <p><u>Основними джерелами</u> цієї галузі виступають Кримінальний процесуальний кодекс України, Кримінальний кодекс України, Рекомендації "Про розробку і здійснення заходів посередництва та відновного правосуддя в сфері кримінального судочинства" Економічної та Соціальної Ради ООН, Резолюція Економічної і Соціальної Ради ООН "Про основні принципи програми відновного правосуддя у кримінальних справах", рекомендації Комітету міністрів Ради Європи "Про деякі заходи покарання, альтернативні позбавленню волі", "Про шляхи полегшення доступу до правосуддя", "Про становище потерпілого в межах кримінального права і кримінального процесу", "Про спрощення кримінального правосуддя", "Про соціальний вплив на злочинність неповнолітніх", "Про Європейські правила щодо загальних санкцій та заходів", "Про управління системою кримінального правосуддя", "Про нові способи боротьби із</p>	

злочинністю неповнолітніх і роль правосуддя у справах щодо неповнолітніх", Європейська конвенція про здійснення прав дітей, Рекомендація Комітету міністрів Ради Європи "Про медіацію у кримінальних справах"

Викладання курсу «Відновне правосуддя» забезпечує виховання майбутніх юристів, які добре розуміють суть відновного правосуддя та його форм і здатних забезпечити дотримання, захист прав, свобод та інтересів громадян. Вивчення відновного правосуддя забезпечує професійну підготовку кваліфікованих фахівців для роботи медіатора, адвоката, прокурора, судді.

Для глибокого вивчення курсу студентам необхідно ознайомитися з чинним законодавством, що містять основи відновного правосуддя, міжнародними актами та договорами України в цій сфері, практикою застосування норм кримінально-процесуального законодавства, а також рекомендованою навчальною і науковою літературою.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення курсу є дати студентам необхідні знання про способи, форми реалізації медіації у кримінальному процесі.

Основними цілями вивчення курсу є: ознайомити студентів з необхідними джерелами права; сприяти глибокому засвоєнню нормативних актів, прищепити вміння працювати з ними; ознайомити з новими підходами до деяких принципів права і навчити використовувати їх зміст при вирішенні конкретних правових питань; навчити застосовувати теоретичні положення на практиці; прищепити навички складання процесуальних документів за результатами медіації. Засвоєння предмету відновного правосуддя є необхідним етапом отримання вищої юридичної освіти.

4. Результати навчання (компетентності)

Загальні компетентності:

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу джерел права та результатів наукових досліджень медіації в кримінальному процесі.

Здатність застосовувати знання форм та методів відновного правосуддя у практичних ситуаціях.

Знання та розуміння основних понять відновного правосуддя, підходів до його розуміння, принципів його застосування.

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями в сфері відновного правосуддя.

Знати стан діючого забезпечення можливості реалізації методів відносного правосуддя та перспективи удосконалення існуючих механізмів.

Фахові компетентності:

Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти, основні поняття та елементи правового механізму відновного правосуддя.

Здатність аналізувати проблемні питання теорії, практики та законотворчості в сфері відновного правосуддя.

Здатність до критичного та системного аналізу, порівняння і тлумачення норм кримінально-процесуального права щодо можливості застосування медіації у судовій і медіаційній практиці у кримінальних справах.

Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів та форм відновного правосуддя.

Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення, здатність давати юридичну кваліфікацію відносинам, що пов'язані з застосування відновного правосуддя.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12

семінарські заняття / практичні / лабораторні		18		
самостійна робота		60		
Ознаки курсу				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
8	081 Право	4	вибірковий	
Тематика курсу				
Тема		кількість год.		
		лекції	заняття	сам. роб.
Модуль I. Теоретичні основи відновного правосуддя та його форм				
Тема № 1. Відновне правосуддя: загальна характеристика		2	2	7
Тема № 2. Історія кримінально-процесуальної політики у сфері примирення та посередництва в Україні			2	11
Тема № 3. Форми відновного правосуддя та їх характеристика		2	2	7
Тема № 4. Медіація як найпоширеніша форма відновного правосуддя		2	4	7
Модуль II. Міжнародні стандарти, європейський досвід та перспективи запровадження і застосування відновного правосуддя в Україні				
Тема № 5. Міжнародно-правові основи відновного правосуддя		2	2	7
Тема № 6. Європейський досвід впровадження відновного правосуддя (на прикладі Англії, Німеччині, Польщі, Словенії)		2	-	7
Тема №7. Передумови впровадження відновного правосуддя у законодавство України		2	2	7
Тема №8. Правові основи відновного правосуддя у чинних нормативно-правових актах та аналіз законопроектів у цій сфері			2	7
ЗАГ.:		12	18	60
6. Система оцінювання курсу				
Загальна система оцінювання курсу	Загальна система оцінювання навчальної є уніфікованою в межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається п. 4.4 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженим Вченою радою Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 2 від 12.10.2010 р. (зі змінами, внесеними Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту, протокол №5 від 28 лютого 2017 р.) – <i>текст розміщений на інформаційному стенді та сайті Інституту https://law.pnu.edu.ua/організація-навчального-процесу/.</i>			
Вимоги до письмової роботи	Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання всіма студентами одної письмової модульної контрольної роботи. Робота виконується на 9 семінарському занятті та охоплює два змістових модулі. На контрольну виноситься 1 описове завдання, яке оцінюється в 14 балів, 2 коротких запитання нормативного змісту, які оцінюються по 10 бали, 2 закритих тестових запитань, які оцінюються по 2 бали, 3			

	<p>термінологічні завдання, які оцінюються по 4 бали. Максимальний бал за контрольну становить 50.</p> <p>За бажанням (для отримання додаткових до 5 балів) студенти можуть виконувати індивідуальні завдання за темою відповідного семінарського заняття. Види, приклади підготовки та критерії оцінювання індивідуальних завдань знаходяться на кафедрі та розміщені на сайті кафедри https://ksud.pnu.edu.ua/індивідуальні-завдання/.</p>
Семінарські заняття	Система оцінювання семінарських занять визначена п.п. 4.4.3.2, 4.4.3.3 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються р. 5 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

7. Політика курсу

Письмові роботи:

Планується виконання студентами обов'язкових та додаткових декількох видів письмових робіт: обов'язкової письмової контрольної роботи, письмових тестових завдань за темами, винесеними на самостійне опрацювання (перелік міститься в Методичних вказівках і завданнях для підготовки до семінарських (практичних) занять), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях тощо, а також додаткових письмових індивідуальних завдань, курсових робіт (за вибором студента) – *Методичні вказівки розміщені на сайті кафедри <https://ksud.pnu.edu.ua/денна-форма-навчання/>; <https://ksud.pnu.edu.ua/індивідуальні-завдання/>.*

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідування занять

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу.

Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (п. 5.1.2 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://law.pnu.edu.ua/організація-навчального-процесу/>).

8. Рекомендована література

1. Землянська В.В. Відновне правосуддя в кримінальному процесі України. [посібник]/ В.В. Землянська. – К.: Видавець Захаренко В.О., 2008. – 200 с.
2. Горова А. Відновне правосуддя. Особливості впровадження процедури медіації:

Європейський досвід. Соціологічний аспект/А. Горова, – К., 2006. – 36 с.

3. Відновне правосуддя: [Електронний ресурс]/ Український Центр Порозуміння. – Режим доступу: http://www.commonground.org.ua/ukr/rj_about.shtml.

4. Коваль Р.Г. Актуальні питання реформування української моделі відновного правосуддя: Матеріали семінару ["Медіація – засіб профілактики злочинності серед неповнолітніх"] – Івано-Франківськ, – 2007. – 70 с.

5. Микитин Ю.І. Медіація у кримінальних справах: деякі правові аспекти: [посібник]/Ю.І. Микитин. – К., 2006. – 84 с.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних посібниках:

1. Устінський А.В. Відновне правосуддя: навчально-методичний посібник для забезпечення самостійної роботи студентів спеціальності 081 Право. Івано-Франківськ, 2019. 18 с.

2. Устінський А.В. Відновне правосуддя: методичні вказівки і завдання для підготовки до семінарських (практичних) занять студентів денної форми навчання спеціальності 081 Право. Івано-Франківськ, 2019. 17 с.

<https://ksud.pnu.edu.ua/денна-форма-навчання/>

Викладач _____ к.ю.н. А.В. Устінський